

ע"פ 8755/23 - יעקב תנעמי נ' מדינת ישראל

פלילי - שיקולי ענישה

פלילי - חוק העונשין - עבירות כלפי קטינים ונכים

פלילי - חוק העונשין - עבירות מין

בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליימ ע"פ 8755/23

לפני:
כבוד השופט י' אלרון
כבוד השופט א' שטיין
כבוד השופטת ג' כנפי-שטייניץ

המערער:
יעקב תנעמי
נ ג ד

המשיבה:
מדינת ישראל
ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי
מרכז-לוד ב-ת"פ 32984-12-22 מיום
5.11.2023 שניתן על ידי השופטת מ' גרינברג

תאריך הישיבה:
בשם המערער:
בשם המשיבה:
כ"ה בסיוון התשפ"ד (1.7.2024)
עו"ד אשרה פטל רוזנברג

בשם שירות המבחן:
עו"ס סיון קוריס

פסק-דין
השופט י' אלרון:

1. הערעור שלפנינו נסוב על גזר דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (השופטת מ' גרינברג) ב-ת"פ 32984-12-22 מיום 5.11.2023, בגדרו נגזר על המערער עונש של 5 שנות מאסר בפועל לצד ענישה נלווית, בגין הרשעתו בריבוי עבירות של מעשה מגונה בקטין שטרם מלאו לו 16 שנים שלא

בהסכמתו.

תמצית כתב האישום המתוקן

2. על פי המתואר בכתב האישום המתוקן, המונה שישה אישומים, המערער שימש כמורה לספורט בתלמוד תורה המחנך תלמידים בכיתות א'-ח' לפרק זמן של כחודשיים, במהלכו ביצע מעשים מגונים בתלמידים במסגרת שיעורי ההתעמלות.

כך למשל, במסגרת האישום הראשון, המערער הורה ל-א', קטין בן 11 שנים לערך, להישאר עמו ביחידות בתום שיעור ההתעמלות. המערער החמיא ל-א' על כוח המנהיגות שלו והורה לו לבצע תרגיל "עמידת גשר", לספור עד עשר ולהתרכז. אז, המערער הרים ביד אחת את מכנסיו ותחתוניו של א' מחלקם העליון, הטה את ראשו והביט על איבר מינו החשוף. לאחר שהשניים עזבו את המקום, המערער נתן סוכריה ל-א' והורה לו שלא לספר לאיש על שאירע. בהזדמנות אחרת, א' ביצע תרגיל גשר בהוראת המערער. במהלך ביצוע התרגיל, המערער מישש את איבר מינו של א' מעל לבגדיו.

ביתר האישומים מתוארת מסכת אירועים שבה פעל המערער באופן דומה כלפי קטינים נוספים. בכלל זאת, המערער ביקש אף מהם לבצע "עמידת גשר", ובעת ביצועה נגע באיבר מינם ובישבנם, מעל או מתחת לבגדיהם, או הביט באיבר מינם, בתואנה כי הוא מסייע להם להגיע לתנוחה הנכונה או לשמור על יציבות.

3. בגין מעשיו, יוחסו למערער ריבוי עבירות של מעשה מגונה בקטין שטרם מלאו לו 16 שנים שלא בהסכמתו לפי סעיפים 348(ב), 345(ב)(1) ו-345(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק).

עיקרי גזר הדין

4. המערער הורשע על פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון שלא כלל הסכמה לעניין העונש בביצוע העבירות שיוחסו לו בכתב האישום המתוקן. בפתח גזר הדין, בית המשפט המחוזי עמד על כך שיש לקבוע מתחם נפרד לכל אירוע בכתב האישום המתוקן, וזאת מאחר שמדובר בנפגעי עבירה שונים, ולנוכח הבדלים מסוימים במעשים שביצע המערער. לאחר שעמד, בין היתר, על הפגיעה הקשה של מעשי המערער בערכים המוגנים; על חומרתן של עבירות מין כשהן נעשות בקטינים תוך ניצול יחסי

אמון; על ריבוי המעשים שביצע המערער; ועל מדיניות הענישה הנוהגת - קבע בית המשפט המחוזי כי מתחם העונש ההולם הכולל בעניינו של המערער הוא בין 4.5 ל-8 שנות מאסר בפועל.

5. בגדרי מתחם הענישה, בית המשפט המחוזי נתן דעתו, בין השאר, להיות המערער נעדר עבר פלילי, ולעובדה שטרם מעצרו ניהל אורח חיים תקין. כן נשקלה לזכותו נטילת האחריות על מעשיו, כמו גם הודייתו בעובדות כתב האישום המתוקן באופן שיתר את העדת נפגעי העבירה. לצד זאת, צוין כי שירות המבחן בא בהמלצה לגזירת ענישה מוחשית על המערער. על רקע זה, נקבע כי יש למקם את עונשו בחלק התחתון של מתחם הענישה, ובהתאם נגזר עליו עונש של 5 שנות מאסר בפועל; 12 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור עבירת מין מסוג פשע, למשך 3 שנים; 6 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור עבירת מין מסוג עוון, למשך 3 שנים; ותשלום פיצוי בסך 54,000 ש"ח שיחולק באופן שווה בין נפגעי העבירה.

תמצית טענות המערער

6. בטיעוניו בכתב ובדיון לפניו, בא-כוח המערער טען כי העונש שנגזר עליו מחמיר עמו יתר על המידה. בתוך כך, נטען כי מתחם העונש ההולם הכולל שנקבע הוא "מופרז באופן קיצוני", וכי המעשים המגונים שבוצעו מצויים "ברף הנמוך ביותר", כלשון בא-כוח המערער. בהקשר זה הודגש כי כלל מעשי המערער למעט אלו שבהם הורשע במסגרת האישום השלישי, נעשו מעל לבגדי הקטינים. בא-כוח המערער הוסיף וטען כי מדובר במעשים שארכו שניות בודדות, ובכאלה שלא נעשו "במחשכים", כלשונו. עוד נטען להיעדר אחדות במדיניות ההעמדה לדין מצד המדינה בעבירות מעין אלה שבהן המערער הורשע, וכי גם המותב בבית המשפט המחוזי אינו אחיד בענישתו במקרים דומים לעניינו של המערער. לבסוף, נטען כי בית המשפט המחוזי לא שקל לזכות המערער נסיבות אישיות דוגמת גילו והיות המאסר בפועל שנגזר עליו בתיק זה, מאסרו הראשון.

יצוין כי בתום שמיעת טיעוני בא-כוח המערער, החלטנו שלא לבקש את תגובת באת-כוח המשיבה. יחד עם זאת, הוגש על ידה מסמך המלמד על מדיניות ההעמדה לדין בעבירות מין בקטינים שטרם מלאו להם 14 שנים.

דיון והכרעה

7. לאחר שעיינתי בטיעוני בא-כוח המערער, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הערעור להידחות.

בית משפט זה שב ועומד פעם אחר פעם על חומרתן של עבירות מין המבוצעות בקטינים, ובייחוד

כאשר עבירות אלו נעשות תוך שהנאשם מנצל את מעמדו. כפי שציינתי באחת הפרשיות:

"חומרתן הרבה של עבירות מין כלפי קטינים [...] נעוצה בניצול הבוטה של חולשת הקטינים ותמימותם, ובפגיעה הקשה בנפשם של הקטינים - פגיעה שעלולה להותיר צלקות שלא תימחינה גם בחלוף שנים [...]"

משמעותם של דברים אלה מתעצמת, במידה רבה, מקום בו מבצע העבירה מנצל את מעמדו ואת טיב יחסיו עם נפגע העבירה לשם ביצוע זממו. זאת, כפי שגם עולה מפורשות מדברי המחוקק במסגרת סעיף 40ט(א) לחוק [...] [ש]ראה לנגד עיניו את החומרה היתירה הטמונה במקרים בהם מבצע העבירה מנצל את מעמדו" (ע"פ 4618/23 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (10.10.2023); ראו והשוו לפסק דינה של חברתי השופטת ג' כנפי-שטייניץ ב-ע"פ 6123/23 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 23 (22.2.2024)).

בענייננו, המערער ניצל את תפקידו כמורה לספורט בבית הספר - המקום שאמור להיות סביבה מוגנת ובטוחה - על מנת לפגוע בקטינים שגילם כה צעיר. למול עיניו לא שם את חומרת הפגיעה בנפשם, אלא את ביצוע זממו וסיפוק מאווייו המיניים - הא ותו לא. מעשיו של המערער כללו את מישוש איברי המין של הקטינים מעל לבגדים, ובאישום השלישי המעשים אף בוצעו מתחת לבגדיו של קטין כבן 11 שנים בלבד.

8. יתר על כן, במקרים מעין המקרה דנן המחוקק קבע עונש מזערי. וכך קובע סעיף 355(א) לחוק:

"הורשע אדם בעבירה לפי סעיפים 345, 348(א), (ב) או (ג1), או 351(א), (ב) או (ג1) או (2), לא יפחת עונשו מרבע העונש המרבי שנקבע לאותה עבירה, אלא אם כן החליט בית המשפט, מטעמים מיוחדים שיירשמו, להקל בעונשו".

המערער כאמור הורשע בעבירות לפי סעיף 348(ב) לחוק בצירוף סעיפים 345(ב1) ו-345(א1) לחוק, ועל כן עניינו בא בגדרי סעיף 355(א) לחוק. בהתחשב בכך, משנגזר על המערער עונש של 5 שנות מאסר בפועל בגין ביצוע ריבוי עבירות, ובהעדרם של "טעמים מיוחדים [...] להקל בעונשו" - העונש שנגזר עליו אינו מחמיר עמו יתר על המידה כלל ועיקר (ראו והשוו לפסק דינו של חברי השופט א' שטיין ב-ע"פ 1061/21 פלוני נ' מדינת ישראל (14.4.2022)).

9. אם בכך לא די, אף שירות המבחן עמד על כך ש"קיים סיכון להישנות התנהגות מינית פוגענית" מצדו

של המערער, ובהתאם המליץ כי תוטל עליו "ענישה מוחשית". משאלו הם פני הדברים, ואף כשלוקחים בחשבון את הנסיבות שיש לזקפן לזכותו של המערער לשיטת בא-כוחו - התוצאה העונשית אליה הגיע בית המשפט המחוזי הולמת כראוי את חומרת מעשיו, כך שהמקרה דנן אינו נמנה על המקרים שבהם תתערב ערכאת הערעור בעונש שגזרה הערכאה הדיונית (לענין רף ההתערבות ראו: ע"פ 4070/23 זהרה נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (4.4.2024)). לכך אוסיף כי לא אחת, נדון עניינם של מי שמנצלים את תפקידם וסמכותם במסגרות החינוך כדי לפגוע בקטינים הנתונים למרותם - ראוי שייאמר בקול גדול כי אחת דינם לרצות עונש מאסר בפועל לתקופה משמעותית.

10. לפני סיום, לא ניתן להתעלם מהתצהירים שהוגשו מטעם נפגעי עבירה והוריהם לבית המשפט המחוזי (ת/1, ת/2, ת/3). מפאת צנעתם, אסתפק בכך שאציין כי הפגיעה הנפשית שנגרמה להם כתוצאה ממעשיו של המערער נישאת על ידם יום-יום, ונראה כי למרבה הצער, תלווה אותם עוד שנים רבות. אין אלא לקוות כי סיום ההליך המשפטי בעניינו של המערער, יסייע להם, ולו במידת מה, באיחוי הפצעים שנותרו בקרבם.

11. סוף דבר: אציע לחברי ולחברתי כי נורה על דחיית הערעור.

ש ו פ ט

השופט א' שטיין:

אני מסכים.

ש ו פ ט

השופטת ג' כנפי-שטייניץ:

אני מסכימה.

ש ו פ ט ת

הוחלט כאמור בפסק דינו של השופט י' אלרון.

ניתן היום, ה' בתמוז התשפ"ד (10.7.2024).

ש ו פ ט ת

ש ו פ ט

ש ו פ ט
